

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิน
ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

โดย เทศบาลตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่	ประเภท	เบอร์โทร
๑	นางศุ๊ตุ ดุมทอง	๗๘ ปี	๕๓/๑ หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ตั้มกระถางบัว,ทำนา,พิริกษะปิมโภ, แกงบวน	
๒	นางชุมพร สวัสดิ์มิงคล	๖๐ ปี	๔๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ขันม้าบ้าน	
๓	นางสาวอัญชลินทร์ ดอกบัว	๔๐ ปี	๒๔๙/๒๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ผู้เชี่ยวชาญดอกบัว	
๔	นางบังอร เนื่องสกุล	๖๑ ปี	๑๐๕/๔ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	แย้มหอยก,ขันมเบื้องโบราณ	
๕	นางดวงใจ เหลืองทอง	๖๐ ปี	หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ขันมทำจากบัว	
๖	นายสุชาติ ชัยเจริญ	๗๒ ปี	๕๓/๔ หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	การแสดงกล่องยา	
๗	นายบรรดิษฐ์ ชัยเจริญ	๗๓ ปี	๕๓/๓ หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ร้องเพลงเหยียร,รำกล้องยา,เพลงพวงมาลัย	
๘	นายตัน วงศ์เพ็ชร	๗๘ ปี	๑๐๖/๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	สาวพรอมมาลัยในงานศพ	
๙	นางแก้วกาญจน์ เกตุแก้ว	๗๓ ปี	๑๒๕ หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	การรำไทย	๐๘๘ - ๒๕๕๕๓๒๑
๑๐	นางลัตตา มงคล	๗๘ ปี	๒๖/๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	หร้อยพระราช, เพลงแครร่วง,รำเหยีย	
๑๑	นางจำเริญ สุขเอี่ยม	๗๒ ปี	๘๘ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	หร้อยพระราช, เพลงแครร่วง ,รำเหยีย	
๑๒	นางสังคัด บัวคลี	๘๗ ปี	๘๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	หร้อยพระราช ,เพลงแครร่วง	
๑๓	นายหรรั่ง บัวตูม	๗๘ ปี	๘๓ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	หร้อยพระราช,เพลงแครร่วง, สมุนไพรไทย	
๑๔	นางจันทรพร บุญรอด	๗๒ ปี	๘๖ หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ทำขัวญนาค	
๑๕	นายเนย เหมือนชู	๗๙ ปี	๒๓/๗ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี		
๑๖	นายกิมเขียง ธนาฤกษ์	๖๘ ปี	๑๑๙/๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ชาใบหม่อน	
๑๗	นายโกศล ชมชื่น	๖๔ ปี	หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	พิธีกรรมต่างๆ ,ทำขัวญนาค	
๑๘	นายสุกภาพ หมื่นอาจยิ่ม	๖๒ ปี	หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	พิธีกรรมต่างๆ	
๑๙	นายบรรเทิง เหมือนชู	๕๐ ปี	๕๙ หมู่ ๒ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	ดนตรีไทย	

ลงชื่อ..... *ณัฐยา กิจเจริญ* ผู้บันทึก
(นางกฤติยา กิจเจริญ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากการดีดตัวปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเข้ามายิงกันทั่วระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา หรือ Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ที่นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาของมนุษย์หรือภูมิปัญญา คือ พื้นความรู้ของปวงชนในสังคมนั้น ๆ และปวงชนในสังคมยอมรับ เช่นถือ เข้าใจ ร่วมกัน เรียกว่า ภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ปรุงแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบท่อ กันมา เพื่อให้แก้ไขปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยนี้มีลักษณะเป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นในวิถีไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่ออกแบบขึ้นใหม่ ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญา มีความเด่นชัดหลายด้าน เช่น ด้านการเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ด้านโภชนาการ วัฒนธรรม พัฒนาการทางด้านประวัตศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา

บริบทชุมนุมตำบลหนองบัว ชุมชนตำบลหนองบัว เป็นชุมชนที่มีประวัติคู่เมืองกาญจนบุรีมาตั้งแต่โบราณกาล เพราะตั้งอยู่ในละแวกใกล้เคียงเมืองกาญจนบุรี เก่า ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านท่าเส้า ตำบลคลาดหญ้า ในอดีต แหล่งชุมชนตำบลหนองบัว มีหนอนน้ำขนาดใหญ่เต็มไปด้วยบัว ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้น้ำหลัก อันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ของชุมชน จึงทำให้ผู้คนสัญจรไป – มา และผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ เรียกชุมชนแห่งนี้ว่า “บ้านหนองบัว” ชาวบ้านเองยังนำเอาไม้มงคลนี้มาเป็นนามสกุลของครอบครัว เช่น บัวหลวง ดอกบัวใบบัว รากบัว เกสรบัว เป็นต้น ตำบลหนองบัวเป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เป็นขุมทรัพย์แห่งปัญญา ที่น่าสนใจครัวเรือน มีภูมิปัญญาที่รังคบุคคล เป็นคลังสมองของท้องถิ่นที่ร่วมกันสืบทอดตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบัน ชาวตำบลหนองบัว มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องของอาหารที่ชา หนองบัวทำได้อร่อย และเป็นที่ชื่นชอบของแขกที่มาเยือน โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นที่มี เช่น บัว กล้วย ฯลฯ บัวเป็น พืชที่มีอยู่คู่บ้าน และเป็นแหล่งอาหารของชาวชุมชนตำบลหนองบัวมานาน โดยชาวบ้านนำส่วนต่างๆ ของบัว มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หั้งการทำอาหาร ทำยา รักษาโรค การใช้ในด้านศาสนา เช่น ดอกบัว สายบัว รากบัว เป็นต้น

ภูมิปัญญาทางด้านอาหารและขนมไทย

ชื่อ นางตุ๊ ตุ่มทอง

ที่อยู่ ๕๓/๑ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ ต้มกะทิสายบัว, น้ำพริกกะปิมօญ, แกงบวน

โทรศัพท์ -

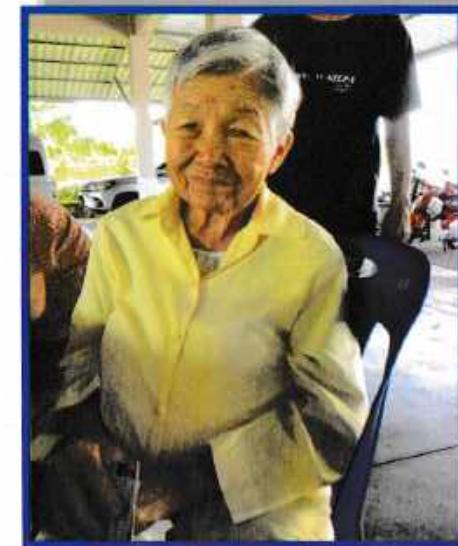

ชื่อ นางขมพู สวัสดิ์มิงคล

ที่อยู่ ๔๑ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ ขนมบ้าบีบ

โทรศัพท์ -

ชื่อ คุณอัชรินทร์ ดอกบัว

ที่อยู่ ๒๔๙/๒๑ หมู่ ๘ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ เมียงดอกบัว

โทรศัพท์ -

ชื่อ นางบังอร เนื่องสกุล

ที่อยู่ ๑๐๕/๔ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ ขนมเบื้องโบราณ, แยกหมาก
โภรศพท -

ชื่อ นางดวงใจ เหลืองทอง

ที่อยู่ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ ขนมไทยที่ทำจากบัว เช่น ตะโกเม็ดบัว น้ำรากบัว

โทรศัพท์ -

ภูมิปัญญาทางด้านการแสดงพื้นบ้าน

ชื่อ นายสุชาติ ชัยเจริญ

ที่อยู่ ๕๓/๔ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ แสดงกลองยาว

โทรศัพท์ ๐๘๖ - ๑๗๑๑๙๐

ชื่อ นายบรรดิษฐ์ ชัยเจริญ

ที่อยู่ ๔๓/๓ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ ร้องเพลงเหย่ย, รำกลองยาว, เพลงพวงมาลัย

โทรศัพท์ ๐๘๔ - ๕๗๒๕๐๙๙

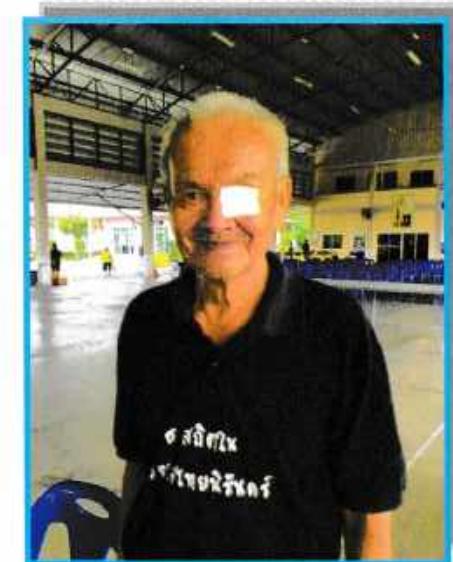

ชื่อ นายตัน วงศ์เพ็ชร

ที่อยู่ ๑๐๖/๑ หมู่ ๑ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ สาดพระมาลัย

โทรศัพท์ -

ชื่อ นางแก้วกาญจน์ เกตุแก้ว

ที่อยู่ ๑๒๕ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ แสดงรำไทย

โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๒๖๐๑๔๙๐

ชื่อ นางลัดดา มงคล

ที่อยู่ ๒๖/๑ หมู่ ๘ ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ หรือยพรรษา, เพลงแคร่วง, รำ夷ี่
โทรศัพท์ -

ชื่อ นางจำเริญ สุขเอี่ยม

ที่อยู่ ๘๘ หมู่ ๘ ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ
โทรศัพท์ - หรือยพรรษา, เพลงแคร่วง, รำ夷ี่

ชื่อ นางสังค์ บัวคลี

ที่อยู่ ๙๑ หมู่ ๘ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ

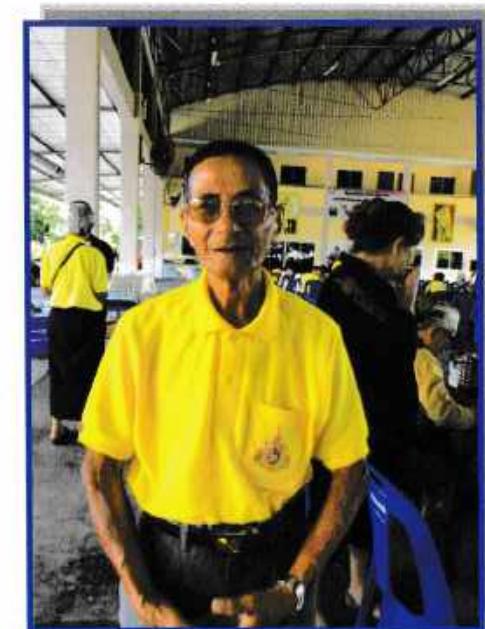
โทรศัพท์ - หรือยพรรษา, เพลงแคร่วง, รำ夷

ชื่อ นายหรั่ง บัวตูม

ที่อยู่ ๙๓ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ความชำนาญ หรือยพรรษา, เพลงแคร่วง, รำ夷,

โทรศัพท์ -

ชื่อ นางจันทร์ บุญรอด
ที่อยู่ ๙๖ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ ทำข้าวญาน่า
โทรศัพท์ -

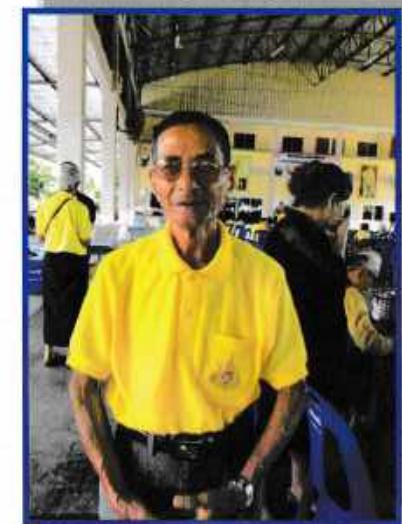

ภูมิปัญญาทางด้านยาสมุนไพร

ชื่อ นายหรั่ง บัวตูม

ที่อยู่ ๙๓ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในยาไทย

โทรศัพท์ -

ชื่อ นายเนย เหมือนชู

ที่อยู่ ๒๗/๗ หมู่ ๔ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในยาสมุนไพรไทย

โทรศัพท์ -

ชื่อ นายกิมเชียง ธนาฤกษ์

ที่อยู่ ๑๙๙/๑ หมู่ ๕ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ การทำชาใบม่อน

โทรศัพท์ -

ภูมิปัญญาทางด้านพิธีกรรม

ชื่อ นายโภคล ชมชื่น

ที่อยู่ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ การตั้งศาลพระภูมิ,พิธีกรรมต่างๆ
โทรศัพท์ -

ชื่อ นายสุภาพ หมื่นอาจยิ่ม

ที่อยู่ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัว อําเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ การตั้งศาลพระภูมิ,พิธีกรรมต่างๆ
โทรศัพท์ -

ภูมิปัญญาทางด้านคนตระหง่าน

ชื่อ นายบรรเทง เหมือนชู

ที่อยู่ ๕๙/๒ หมู่ ๓ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ความชำนาญ ยาสมุนไพรไทย

โทรศัพท์ -

